

Na sofijski univerzi rabijo dijaki kompendije ruskih profesorjev. Bolgarski zdravniki, kateri nikoli niso bili na Ruskem in so študirali na Zahodu, se pečajo z ruskim zdravniškim slovstvom. Še bolj potrebna je ruska strokovna književnost za častnike in duhovnike, ki še sedaj študirajo v Rusiji. Kako se je ruski jezik na Bolgarskem vdomačil, se vidi iz tega, da sta profesorja Dragomanov in Milukov (oba Rusa) več let predavala na sofijski univerzi v ruskem jeziku. Kulturno življenje bolgarsko je še mlado, njegove potrebe so velike, zavoljo tega se na Bolgarskem mnogo prevaja — in to iz ruščine. Tudi dela zahodno-evropske literature se večidel prevajajo iz ruščine. —

Fr. Št.

več in več. Na občnem zboru se je udeležencem naznanilo, da se bode letos tiskal prvi del „Pisma svatého“ prevedenega v slovaščino (dozdaj se je rabilo češko „Sv. pismo“), kar je vzbudilo veliko veselje.

Zahvala Henrika Sienkiewicza. V Stockholmu, v Akademiji ved in umetnosti, je prejel letos Noblovo darilo tudi Henrik Sienkiewicz. V zahvalo je izpregovoril te-le krasne besede: „Ti, ki imajo pravico potegovati se za nagrado, ki jo je ustanovil plemenit ljudoljub, ne pripadajo ljudem enega plemena in niso prebivavci ene dežele. Vsi narodi sveta se potezajo zanjo v osebah svojih pesnikov in pisa-

DRŽAVNA ZBORNICA V KRISTIJANIJI.

Velikodušen češki narodnjak. Češki duhovnik, msgr. Ferd. Lehner, vinogradski župnik, izdajatelj glasbenega in umetniškega lista „Cyrill“ in „Method“, izdajatelj „Dějin umění národa českého“, je daroval mestu Pragi svojo veliko knjižnico in svoje umetniške zbirke, razen tega pa še 100.000 K, da bi se ustanovil zgodovinsko-umetniški zavod v samostanu blažene Neže v Pragi. Zgodovina češke umetnosti je bila in je še priljubljen predmet plemenitemu ustanovitelju, msgru F. Lehnerju.

Spolok sv. Vojtěcha, ki izdaja verske slovaške knjige kakor pri nas „Dr. sv. Mohorja“ in ki bi ga Mažari radi uničili, je natihoma vršil svoj občni zbor. Vdeležencev ni bilo veliko, dasi je udov vsako leto

teljev. Zato tudi visoki areopag, ki priznava to nagrado, in veličastni monarh, ki jo izročča, ne venča le pesnika, marveč hkrati tudi narod, čigar je sin. S tem tudi potrjujejo, da se tisti narod krepko udeležuje splošnega dela, da je njegov trud plodovit, in življenje potrebno za blagor človeštva. Vendar to darilo, ki je dragoceno za vse, koliko dragocenejše mora še biti za sina Poljske! Proglašali so jo mrtvo, toda evo enega izmed tisočernih dokazov, da živi! Proglašali so jo nesposobno za okrepljenje in delo, a glej novi dokaz, da deluje! Proglašali so jo premagano, a glej novi razlog, da zna zmagovati! Komu torej ne pridejo na misel besede Galilejeve: Eppur si muove! ko se je vpiččo celega sveta priznala vrednost njenega truda, in je bilo venčano eno njenih del. Za to venčanje — ne moje osebe, ker poljska tla žive in ne manjka pisateljev višjih od mene, —

toda za to venčanje poljskega truda in poljske tvorne sile, vam izrekam, gospodje člani Akademije, ki ste najvišji izraz misli in čuvstev vašega plemenitega naroda, kot Poljak najiskrenejšo in najgorkejšo zahvalo.“

Jan Kubelik.

Spomenik Kopczyńskiego. Hvaležni Poljaki so pred kratkim postavili O. Kopczyńskemu lep spomenik. Onufry Kopczyński je bil rojen 1. 1735. v Čerņejevu in je spisal dela, iz katerih je nastala vsa poznejša poljska gramatična književnost. To, kar je bilo v tej stroki pred Kopczyńskim, ni imelo nobene znanstvene vrednosti. Kopczyński je prvi obdelal oblike poljskega jezika na metodičen način, očistivši poljski govor barbarizmov; popravil je prapopis in vpeljal v proučevanje poljske slovnice filozofsko metodo. Leta 1752. je Kopczyński postal duhovnik in učitelj retorike in literature; potem je potoval po Nemškem, Francoskem in ko se je vrnil, je spisal „Gramatikę języka polskiego i łacńskiego dla szkół narodowych“ (l. 1780.). L. 1794. je Kopczyński zapustil domovino ter pet let potoval po tujih krajih brez službe. Končno se je zopet vrnil v domovino in je v Varšavi deloval kot član „Towarzystwa Przyjaciół Nauk“. Umril je l. 1817. ter zapustil v rokopisu obširno delo „Gramatyka języka polskiego“, ki je izšlo šele po njegovi smrti. Razen tega je spisal še manjša dela, kakor n. pr. „Nauka o dobrem pismie“, „O duchu języka polskiego“ in dr.

Fr. Št.

Doslej neznan Mickiewiczovo delo — najdeno. Jan Kwietniewski je našel na posestvu Tuchanowske v vasi Smolczycich na Poljskem v starem kovčegu pod streho neznan delo Adama Mickiewicza. Zóve se: „Szczipak Koldyczewski, Ballada

dła Michala Wereszczaki“. Rokopis je drobno pisan na sedmih četrtinkah. Pri Wereszczaku je bival Mickiewicz v gostih. Kwietniewski je našel tu še zbirko verzov „Zosine piosenki“ od Czeczotta in zbirko važnih pisem iz let 1833–1849.

Nova poljska igra. Izmed poljskih glediških iger je največje zanimanje vzbudila igra „Bagienko“ od Boheslava Gorczyńskiego. Slika boj mladeniča proti oblikam družabnosti. Rad bi dvignil iz moralnega močvirja padlo deklico, a nima dovolj moči. Junak, prevaran v svojih iluzijah, resignira.

Umril je poljski humorist Romuald K. Theodorowicz star 47 let. V uniformi sodnega uradnika ni zanemarjal literature. Zbirka humoresk „Przes bałwne szkiełka“ je postala zelo popularna.

A. S. Afanasjev-Čužbinskij. Slovstveni krogi ruski so 6. septembra obhajali tridesetletnico po smrti beletrista narodopisca A. S. Afanasjeva. Afanasjev pripada sedaj k pozabljenim pisateljem. Akopram Afanasjev ne spada k ruskim pisateljem prve vrste, so se vendar njegovi spisi tiskali v najboljših ruskih časnikih („Sovremennik“, „Majak“, „Biblioteka dlja čtenija“, „Ruskij Věstnik“ in dr.) „Spisi Afanasjeva — piše S. A. Vengerov v svojem slovarju pisateljev — iz častniškega in provincialnega življenja so napisani živo in zanimivo. Manj zanimiv je njegov večji roman „Peterburgskie igroki“, ki je zato postal tako popularen, ker riše petrograjske kvartavce“. — Afanasjev je začel literarno delovati l. 1838. pod psevdonomom „Čužbinskij“; ta psevdonom je rabil do leta 1858., od tega časa pa se je podpisoval „Afanasjev-Čužbinskij“. Afanasjev je v svojih povestih seznanjal bravce z dyobojniki, don-juani, uradniki vseh vrst,

Giosué Carducci.

z ljubkimi deklicami na deželi in tudi z nadležnimi despotskimi starkami. S svojimi spisi, ki so bili objavljeni v raznih časnikih, je obrnil Afanasjev na se pozornost velikega kneza Konstantina Nikolajeviča, ki ga je poslal z drugimi ruskimi pisatelji proučevati